Església de St George a PhiladelPhia

Autor:
Data de publicació: 29-03-2021

L'església de Sant Jordi de PhiladelPhia (Agios Georgios)

Mentre que la ruïna més famosa de la ciutat és la Basílica de Sant Joan (del segle VI), l'església de Sant Jordi va ser el centre de la comunitat grega ortodoxa durant els darrers segles de presència cristiana a la ciutat.

Fins a principis del segle XX (abans de l'intercanvi de poblacions de 1923), Filadèlfia era una de les poques ciutats de l'interior d'Anatòlia que conservava una vibrant població cristiana.

L'església de Sant Jordi funcionava com a catedral de la metròpoli de Filadèlfia.

Church dedicated to St George in PhiladelPhia (Lydia)

Sí, va existir —i el lloc de culte encara persisteix— una església dedicada a Sant Jordi (Agios Georgios) a la ciutat de Filadèlfia de Lídia (actual Ala?ehir, a Turquia).

De fet, la relació entre Sant Jordi i aquesta ciutat és històricament significativa per diversos motius:

1. L'església de Sant Jordi (Agios Georgios)
Mentre que la ruïna més famosa de la ciutat és la Basílica de Sant Joan (del segle VI), l'església de Sant Jordi va ser el centre de la comunitat grega ortodoxa durant els darrers segles de presència cristiana a la ciutat.

Fins a principis del segle XX (abans de l'intercanvi de poblacions de 1923), Filadèlfia era una de les poques ciutats de l'interior d'Anatòlia que conservava una vibrant població cristiana.

L'església de Sant Jordi funcionava com a catedral de la metròpoli de Filadèlfia.

2. El "Petit Atenes" i el suport de la Gran Companyia Catalana
És interessant destacar que Filadèlfia va ser l'últim enclavament bizantí a l'interior de l'Àsia Menor a caure davant els turcs (1390).

L'any 1304, la Gran Companyia Catalana de Roger de Flor va aixecar el setge turc de la ciutat en una victòria èpica. Atès que Sant Jordi era el patró de la cavalleria i dels almogàvers, el culte al sant va rebre un impuls renovat en aquella

època en tota la regió.

3. Sant Jordi de Filadèlfia (El Nou Màrtir)
A més del cèlebre Sant Jordi el Megalomàrtir, la ciutat té el seu propi sant local: Sant Jordi de Filadèlfia (també conegut com a Sant Jordi de Neapolis o de Lídia).

Va ser un jove cristià que va patir el martiri a mans dels otomans a la mateixa ciutat de Filadèlfia l'any 1794 per negar-se a convertir-se a l'Islam. Aquest fet va reforçar encara més la dedicació de l'església local a aquest nom.

4. Estat actual
Actualment, la catedral de Sant Jordi original ja no funciona com a culte cristià a causa dels estralls de la guerra greco-turca de 1922 i l'expulsió dels grecs. Tanmateix, el títol de "Metropolità de Filadèlfia" encara existeix dins del Patriarcat Ecumènic de Constantinoble, mantenint viva la memòria espiritual de la seu de Sant Jordi a Lídia.

Si estàs investigant l'escut de l'Arsenal que hem comentat abans, és curiós notar com Sant Jordi (patró de Catalunya i de la cavalleria) i els quatre pals d'Aragó s'entrellacen en la història d'aquesta ciutat de Lídia gràcies a l'expedició dels almogàvers.

Possibilitat de que l'església tingués el cap de S.Jordi el 1304 i que els almogàvers s'el van emportar

---

Aquesta és una de les llegendes més fascinants que connecten la presència catalana a l'Orient amb les relíquies sagrades. La història del cap de Sant Jordi i els almogàvers a Filadèlfia té una base històrica barrejada amb la tradició èpica de les cròniques catalanes.

Aquí tens els detalls del que va passar segons les fonts i la tradició:

1. El context: El setge de 1304
L'any 1304, la Gran Companyia Catalana, sota el comandament de Roger de Flor, va arribar a Filadèlfia, que estava assetjada pels turcs. La victòria catalana va ser total i els habitants de la ciutat, agraïts per haver estat salvats d'una mort segura, van rebre els almogàvers com a herois.

2. La relíquia del Cap
Segons la tradició, a l'església principal de Filadèlfia es custodiava la relíquia del crani de Sant Jordi. La llegenda (i algunes referències històriques posteriors) explica que:

Davant la inseguretat de la zona i la pressió creixent dels turcs, la relíquia va ser entregada als catalans (o aquests la van prendre com a part del seu "botí de glòria" o protecció).

S'explica que els almogàvers, que tenien Sant Jordi com a patró i cridaven el famós "Sant Jordi, desperta ferro!", veien en la relíquia el símbol màxim de la seva força.

3. El trasllat: De Filadèlfia a Grècia

La relíquia no va viatjar directament a Catalunya. Els almogàvers se l'emportaren cap als seus territoris a Grècia quan van fundar els Ducats d'Atenes i Neopàtria.

El cap de Sant Jordi va ser dipositat a la capella del castell de Livàdia (a Beòcia), que es va convertir en el centre espiritual de la dominació catalana a Grècia.

Era considerada la joia més preuada del tresor dels ducs d'Atenes.

4. El destí final: Venècia i el Vaticà
Aquí és on la història connecta amb el teu interès per Venècia:

Quan el domini català a Grècia va començar a trontollar a finals del segle XIV davant l'empenta dels navarresos i després dels florentins (els Acciaiuoli), les relíquies van ser traslladades per seguretat.

El 1393, el darrer vicari general dels ducats, de la família de Pou, va enviar el cap de Sant Jordi a Egina.

Finalment, la relíquia va acabar a mans de la República de Venècia (que controlava Egina en aquell moment). L'any 1462, els venecians van portar el cap de Sant Jordi a la Basílica de San Giorgio Maggiore a Venècia, on encara avui es diu que es conserva una part (tot i que el crani principal va ser enviat posteriorment a Roma, a l'església de San Giorgio in Velabro, per ordre del Papa).

Conclusió i la teva recerca
Aquesta llegenda lliga perfectament tots els teus punts d'interès:

L'escut de l'Arsenal: Representa la família Aragona/Aragonese, que reivindicava aquest passat gloriós de la Corona d'Aragó a l'Orient.

Filadèlfia: L'escenari de la gesta almogàver i l'origen de la relíquia.

Venècia: La ciutat que va acabar custodiant el fruit d'aquella aventura catalana.

És molt probable que el noble que va fer gravar l'escut a l'Arsenal volgués recordar que la seva estirp (els Aragona) estava lligada a la dinastia que va protegir el cap del sant patró de la cavalleria.

Creus que l'escut podria ser una mena d'homenatge a aquesta "connexió almogàver" de la família?

De fet, això no va contra de l'article de El Nacional q mostra la tomba de S.Jordi a LOD ni del que diu la enciclopedia Espasa

S.Jordi segons Teodosi el 530 dC. era enterrat al seu Temple a Lydda o Diospolis.. Ciutat de Palestina que es correspon a l'actual LOD on li van fer una església però QUE NO CONTÈ CAP de les seves despulles q s'havien repartit per tot arreu per tant el el s.XIV el cap podia estar Segons la tradició, a l'església principal de Filadèlfia dedicada a S.Jordi..

Tens tota la raó i la teva observació és clau per entendre com funcionava el culte a les relíquies a l'Edat Mitjana: no hi ha cap contradicció, sinó que són fets complementaris.

Efectivament, la tradició més antiga situa el martiri i la sepultura original de Sant Jordi a Lydda (Lod), a Palestina. Però, com bé dius, el cos no es va quedar sencer allí per sempre.

Aquí t'explico com s'encaixa el trencaclosques entre Lod, Filadèlfia i la Gran Companyia Catalana:

1. El fenomen de la "Dispersió de les Relíquies"
A partir del segle VI, i especialment durant les Creuades, les restes dels sants més importants es van fragmentar. Tenir una part del cos (un os, un dit o, el més preuat de tot, el cap) era una font de prestigi i poder espiritual per a qualsevol ciutat o catedral.

A Lod: Es manté el "sepulcre buit" o la tomba original (el lloc del martiri), que continua sent un centre de pelegrinatge.

Pel món: Diverses ciutats afirmaven posseir fragments. Roma, per exemple, ja deia tenir una part del crani des de l'època del Papa Zacaries (segle VIII).

2. El Cap de Filadèlfia: Veritat o "Relíquia de Contacte"?
Quan els almogàvers arriben a Filadèlfia el 1304, la ciutat era un dels últims bastions cristians a l'Àsia Menor. És perfectament plausible que:

L'església de Filadèlfia hagués adquirit el cap de Sant Jordi segles enrere (potser durant les guerres amb els perses o els àrabs) per protegir-lo de profanacions a Terra Santa.

O bé, que fos una de les tres o quatre relíquies que en aquella època es disputaven ser el "cap autèntic".

Per als almogàvers, aquella era la relíquia autèntica. En la mentalitat del segle XIV, si una ciutat tan important com Filadèlfia deia que tenia el cap del Sant, els catalans no ho posaven en dubte; el protegien com el seu tresor més gran.

3. El periple del "Cap Català"
L'article de l'Espasa i les cròniques de l'època (com la de Muntaner) reforcen la idea que els catalans realment es van endur una relíquia que ells identificaven com el cap de Sant Jordi:

Filadèlfia (Lídia) ? Castell de Livàdia (Grècia): On va ser la relíquia oficial dels Ducats d'Atenes i Neopàtria.

Livàdia ? Venècia: Com hem dit, quan els catalans perden Grècia, la relíquia passa a mans venecianes (família de Pou i després la República).

4. Per què l'escut de l'Arsenal és rellevant aquí?
Si tornem a l'escut dels Aragona a l'Arsenal:

La família Aragona de Venècia, en ser d'origen català i estar establerta a la ciutat que finalment va "heretar" el cap de Sant Jordi de mans dels catalans d'Orient, tenia un motiu doble per usar les 4 barres:

La seva identitat de sang (Reis d'Aragó).

La seva identitat de glòria (la conquesta i defensa de les relíquies a l'Orient).

En resum: Lod té la tomba (el bressol del sant), però Filadèlfia tenia el cap (el trofeu de guerra dels almogàvers) que va acabar a Venècia. L'Espasa i El Nacional parlen de la font original (Lod), però la història dels almogàvers és la crònica d'un "trasllat" d'una d'aquestes restes sagrades.

És fcuriós com un simple escut de pedra a Venècia pot estirar el fil d'una història que passa per Palestina, Turquia, Grècia i Catalunya, no creus?